

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5CoP/59/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3517202674
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denis Vékony
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3517202674.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Denisa Vékonyho a sudkýň JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Márie Vrtochovej vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti M. O., nar. XX.XX.XXXX a G. O., nar. XX.XX.XXXX, obe zastúpené v konaní kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom, Hviezdoslavova 36, deti rodičov: matky Mgr. U. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. E., I. XXX/XX a otca O. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. E., O. XXXX, o návrhu starých rodičov E. O., nar. XX.XX.XXXX a K. O., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom A. E. - O. XXXX, A. E. na úpravu styku starých rodičov s maloletými deťmi, o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom na nariadenie neodkladného opatrenia, o úpravu styku maloletých detí so starými rodičmi, na odvolanie matky maloletých detí proti uzneseniu Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 6P/20/2017-178 zo dňa 02. septembra 2019 takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie, podľa ktorého sú starí rodičia oprávnení stretávať sa s maloletým M. a s maloletou G. O. v období do právoplatného rozhodnutia súdu vo veci samej každý piatok v čase od 16:00 hod. do 18:00 hod. v Centre pre deti a rodiny Myjava, pracovisko Klčové 32, 915 01 Nové Mesto nad Váhom za účasti psychológa a sociálneho pracovníka Centra pre deti a rodiny Myjava, pracovisko Klčové 32, 915 01 Nové Mesto nad Váhom s tým, že matka pripraví a odovzdá maloleté deti za účasti psychológa a sociálneho pracovníka Centra pre deti a rodiny Myjava, pracovisko Klčové 32, 915 01 Nové Mesto nad Váhom, starým rodičom a starí rodičia vrátia maloleté deti matke za účasti psychológa a sociálneho pracovníka Centra pre deti a rodiny Myjava, pracovisko Klčové 32, 915 01 Nové Mesto nad Váhom /výrok I. napadnutého uznesenia/ a zároveň rozhodol, že neodkladné opatrenie trvá len do právoplatného rozhodnutia vo veci samej /výrok II. napadnutého uznesenia/. Na odôvodnenie tohto rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že navrhovatelia - starí rodičia E. a K. O. sa podaným návrhom vo veci samej domáhajú, aby súd upravil ich styk s maloletými deťmi M. a G.. Opatrením Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 04.05.2016 č.k. 7PPOm/1/2016-54 boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti matky. Návrhom vedeným pod sp. zn. 9P/36/2016 sa matka detí domáhala, aby boli obe deti zverené do jej osobnej starostlivosti, aby bol zakázaný styk otca s deťmi a otec bol zaviazaný prispievať na výživu každého dieťaťa sumou 150,- eur mesačne od 02.05.2016. Uznesením Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 9P/36/2016-139 zo dňa 17.10.2016 bolo nariadené znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí a dospelých, a za znalkyňu bola pribratá Mgr. A. B.. Znalkyňa dňa 09.05.2017 doručila súdu vypracovaný znalecký posudok č. 2/2017. Rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 9P/78/2016-358 zo dňa 11.04.2018 súd rozhodol, že maloletý M. a maloletá G. sa zverujú do osobnej starostlivosti matky s tým, že zastupovať a spravovať ich majetok v bežných veciach budú obaja rodičia /výrok I./, rodičom a obom maloletým deťom uložil súd povinnosť podrobiť sa psychologickému poradenstvu na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom za účelom zlepšenia schopnosti rodičov navzájom komunikovať o výchove detí, za

účelom obnovenia vzťahu otca a detí, za účelom zabezpečenia stretávania sa otca s deťmi a stretávania sa príbuzných detí s deťmi a tým, že rodičia detí sú povinní v lehote jedného týždňa od nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku kontaktovať psychologické centrum na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom za účelom dohodnutia stretnutia a túto skutočnosť oznámiť v lehote desať dní od právoplatnosti tohto rozsudku tunajšiemu súdu /výrok II./, rodičom súd uložil povinnosť spolupracovať so psychologickým centrom na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom a s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom, povinnosť dostavovať sa v čase určenom psychologickým centrom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom na sedenia, povinnosť rešpektovať pokyny psychologického centra, a to za účelom zabezpečenia účelu výchovného opatrenia nariadeného pod bodom II. tohto rozsudku /výrok III./, matke maloletých detí uložil súd povinnosť poskytovať otcovi detí informácie o maloletých deťoch (zdravotný stav, výsledky v škole, účasť na záujmových krúžkoch) pravidelne každý nepárny štvrtok vo forme mailovej komunikácie, či SMS /výrok IV./, otcovi maloletých detí uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého M. mesačne sumou 150,- eur a na výživu maloletej G. mesačne sumou 100,- eur počnúc dňom 03.05.2016, a to vždy do 15. dňa v každom mesiaci vopred k rukám matky detí /výrok V./, nedoplatok na zročnom výživnom za dobu od 03.05.2016 do 08.11.2017 v celkovej výške 1.900,44 eur u maloletého M. a v celkovej výške 1.003,67 eur u maloletej G. je otec detí povinný zaplatiť v mesačných splátkach po 40,- eur u každého dieťaťa spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku /výrok VI./, súd styk otca s maloletými deťmi neupravil /výrok VII./, týmto súd zmenil rozsudok Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom 9P/36/2016 zo dňa 23.10.2012 č.k. 4P/225/2012-49 v bode II., III., IV. /výrok VIII./, súd zrušil uznesenie Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 13.09.2016 č.k. 9P/36/2016-85 v spojení s uznesením Krajského súdu Trenčín zo dňa 02.11.2016 č.k. 19Cop/72/2016-195 /výrok IX./, súd zrušil uznesenie Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 04.05.2016 č.k. 7PPom1/2016-54 /výrok X./ a nakoniec rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania /výrok XI./. Proti tomuto rozsudku podali včas odvolanie matka i otec maloletých detí. Krajský súd v Trenčíne rozsudkom č.k. 5CoP/19/2018-544 zo dňa 23.05.2018 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Predmetné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 28.06.2018.

2. Vo veci návrhu starých rodičov o úpravu styku maloletých detí s nimi na pojednávaní konanom dňa 26.08.2019 podal Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom návrh na nariadenie neodkladného opatrenia na stretávanie sa starých rodičov a detí v Centre pre deti a rodiny každý piatok od 16.00 hod. do 18.00 hod. S centrom túto možnosť prekonzultovali. Bolo by to pod dohľadom psychológa, takže v prípade potreby by bolo možné problém riešiť s tým, že by sa to mohlo aj odsledovať v tomto centre a podať aj správa so záverom, ako prebiehali stretnutia maloletých detí. Tento návrh súd posúdil podľa § 360 a § 366 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok /ďalej len CMP/ v spojení s § 325 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok /ďalej len CSP/. Predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia je potreba neodkladnej úpravy pomerov, alebo obava, že exekúcia bude ohrozená. Z ustanovenia § 325 CSP vyplýva, že je možné nariadiť neodkladné opatrenie i v inom znení (neodkladným opatrením je možné strane uložiť najmä...), ako je uvedené v tomto ustanovení, prípadne v ustanoveniach CMP, upravujúcich neodkladné opatrenia, tieto nie sú v § 325 resp. ustanoveniach CMP, vymenované taxatívne. Súd sa oboznámil s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia, s rozhodnutiami okresných súdov, so správami z prešetrenia pomerov, so spisom sp. zn. 9P/36/2016 a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia posúdil ako dôvodný. V danom prípade existuje určitý stav vyžadujúci úpravu neodkladným opatrením, ako žiada navrhovateľ. Vzhľadom k zisteným skutočnostiam je potrebné zachovať vzťah medzi starými rodičmi a maloletými deťmi, na základe ktorého budú mať maloleté deti vytvorené stabilné zázemie nielen u matky, ale aj u svojich blízkych príbuzných - starých rodičov, ktorí tvoria neoddeliteľnú súčasť rodiny. Dôvera ako aj city maloletých detí k starým rodičom, nie sú však v súčasnosti na takej úrovni, aby styk prebiehal v mieste ich bydliska. Súd preto rozhodol o úprave styku starých rodičov s maloletými deťmi realizovať na neutrálnej pôde v Centre pre deti a rodiny za pomoci psychológa a sociálneho pracovníka Centra pre deti a rodiny Myjava, pracovisko Klčové 32, 915 01 Nové Mesto nad Váhom, ktorí súčasne podajú súdu správy o priebehu, vývoji a ďalšom smerovaní vzťahu medzi starými rodičmi a deťmi. Nariadené neodkladné opatrenie v prejednávanej veci je neodkladným opatrením po začatí konania vo veci samej o úpravu styku starých rodičov s maloletými deťmi vedené pod sp. zn. 6P/20/2017. V súlade s § 330 ods. 1 CSP súd zároveň určil, že neodkladné opatrenie bude trvať len do právoplatného skončenia konania vo veci samej.

3. Proti tomuto rozhodnutiu podala včas odvolanie matka maloletých detí. Uviedla, že napadnuté rozhodnutie považuje za nesprávne, nakoľko súd nebral do úvahy doporučenia troch na sebe nezávislých psychologičiek, u ktorých deti vyhľadali odbornú pomoc po stretnutí so starými rodičmi a jedna z nich bola aj prítomná na spoločnom stretávaní. Maloleté deti a starí rodičia sa stretli pod odborným ohľadom psychologičky Mgr. Kováčovej z UPSVR. Tá starých rodičov pred stretnutím s deťmi upozornila, aby sa negatívne nevyjadrovali na adresu matky detí a rešpektovali domáce prostredie detí. Oni však nedbali na tieto upozornenia a zraňovali deti osočovaním a odsudzovaním ich matky a aj jej manžela, s ktorým majú deti vytvorený pozitívny vzťah. Menovaná psychologička odporučila najskôr absolvovanie individuálnej psychoterapie všetkých zúčastnených zameranej na zvládnutie dlhotrvajúcej záťažovej situácie. Starí rodičia však na rozdiel od detí takúto pomoc nevyhľadali a doporučenia psychologičky nerešpektovali. Deti mali na starých rodičov pozitívne spomienky. Avšak to, že starí rodičia majú s deťmi vytvorený vzťah ich neoprávňuje na to, aby tento vzťah zneužívali na ventilovanie si osobných sklamaní, nenávisť a frustrácie na deťoch. Týmto hrubým a bezohľadným správaním, bagatelizovaním názorov detí, nerešpektovaním ich postojov a názorov a osočovaním a odsudzovaním matky detí znovu preukázateľne traumatizujú deti. U detí to spôsobuje pocity hnevu, bezradnosti a stresu až do takej miery, že to má za následok psychosomatické prejavy u maloletej G. - nespavosť, zlé sny a nechutenstvo a u maloletého M. nespavosť, nevoľnosť a zvracanie. Matka maloletých detí jednoznačne odmieta názor, že vzhľadom k tomu, že deti so starými rodičmi nejaký vzťah vytvorený majú, je nutné, aby súd nariadil spoločný styk predbežným opatrením. Súdu v prvom rade má záležať na ochrane detí pred opakovanou traumatizáciou a na ich zdravom psychickom vývine. Jasne sa ukazuje, že vzájomné stretávanie spôsobuje deťom traumy, psychickú ujmu a je to na ťarchu deťom, ktoré sa s následkami musia ťažko vyrovnávať a potrebujú k tomu pomoc psychológa. Na podporu svojich vyjadrení predložila matka maloletých detí správu z Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie Myjava. Ďalej matka maloletých detí poukázala na správu psychologičiek Mgr. Jarabícovej a Mgr. Šabovej, ktoré deti poznajú, navštevovali ich v minulosti už viackrát a vedia sa odborne vyjadriť k vzniknutej situácii. Zo záveru psychologického vyšetrenia u maloletej G. vyplýva, že táto má na starých rodičov pozitívne spomienky, ale spôsob, akým sa snažia bagatelizovať, či potláčať jej skúsenosti s otcom, ju dráždi. Vníma ho ako nerešpektujúci a devalvujúci vzhľadom k jej osobe a vzdáľuje ju od nich. Maloletá odmieta návštevy na Papradí, nakoľko je toto miesto spojené s negatívnymi spomienkami a mohlo by viesť k jej destabilizácii. Potrebuje cítiť slobodu v rozhodovaní, v opačnom prípade by stretávanie mohlo byť kontraproduktívne a viesť k zhoršeniu vzájomných vzťahov. Zo záveru psychologického vyšetrenia u maloletého M. zasa vyplynulo, že M. je aktuálne nastavený akýkoľvek kontakt so starými rodičmi rázne odmietať, pretože sa v ňom cíti ohrozený. Psychologičky predpokladajú, že prípadné nátlakové „nariadenie zhora“ na zotrvanie v kontakte so starými rodičmi bude pôsobiť kontraproduktívne. Matka maloletých detí k tomu dodala, že v dnešnej dobe už nie je možné, aby niekto nútil takmer 17-ročného chlapca, aby sa stretával so starými rodičmi, keď tento s nimi kontakt na základe prežitých udalostí jednoznačne odmieta. Vzhľadom na uvedené navrhla matka maloletých detí, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil.

4. K odvolaniu matka maloletých detí sa vyjadrili starí rodičia E. a K. O.. Uviedli, že pri doterajších stretnutiach u psychologičky Mgr. Kováčovej v Novom Meste nad Váhom v pohode a vo vzájomnom porozumení s vnúčatami predebatovali o ich škole a športe, ktorý prevádzajú. Ani raz pri týchto stretnutiach nespomenuli ich matku. Ak bola maloletá G. po týchto stretnutiach stresovaná, ako uvádza jej matka, tak iba zo strany matky maloletých detí ale nie z ich strany. Vnuk M. na poslednom stretnutí prehlásil, že otca nenávidí a ani sa nikdy nevráti. Pritom z toho vycítili, že je pod veľmi negatívnym vplyvom matky. Svoje kategorické vyhlásenie však nevedel zdôvodniť. Oni mu prajú, aby v štúdiu gastronómie i v osobnom živote darilo. Vnučka G. je veľmi dobrá a poriadkumilovná žiačka, čo starých rodičov veľmi teší. Je však veľmi stresovaná zo strany matky. Celé dianie na súdoch a iných inštitúciách a odlúčenie, je pod veľmi silným vplyvom náboženského prostredia. Pri viacerých návštevách pracovníčok Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny žiadali, aby matka detí bola psychiatricky vyšetrená a aj riadne liečená. Oni konštatovali, že všetko vedia o jej zdravotnom stave a jeho následkoch a dopadoch na deti a celé okolie a že sa lieči. S prihliadnutím k uvedeným skutočnostiam považujú odvolanie matky maloletých detí za nedôvodné a navrhli, aby ho odvolací súd zamietol.

5. K vyjadreniu starých rodičov na svoje odvolanie sa vyjadrila matka maloletých detí. Podľa nej sa starí rodičia snažia vo svojom vyjadrení zámerne zavádzať súd nepravdivými a ničím nepodloženými klamstvami. Vyjadrujú sa, že pri stretnutí u psychologičky Mgr. Kováčovej ani raz nespomenuli matku detí. To je v rozpore so správou menovanej psychologičky Starí rodičia svojím bezohľadným správaním.

bagatelizovaním názorov detí, nerešpektovaním ich postojov a názorov a osočovaním a odsudzovaním ich matky ničím neprispievajú k obnoveniu vzájomných vzťahov a ich správanie je celkom bez sebareflexie. Deti sa na záver spoločných stretnutí so starými rodičmi u psychologičiek vyjadrili, že sa so starými rodičmi nechcú stretávať. Súd prvej inštancie však ich názor nebral do úvahy. Napadnuté neodkladné opatrenie nie je v záujme maloletých detí, ich záujem nerieši, ale rieši len záujem starých rodičov, čo nie je správne ani zákonné.

6. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 65 a § 66 CMP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správne potvrdiť podľa § 387 ods. 1 CSP z nasledovných dôvodov:

7. Podľa § 324 ods. 1 CSP pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení môže súd na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

8. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

9. Ako vyplýva z ustanovení § 325 CSP neodkladné opatrenie možno nariadiť aj z dôvodu, že je potrebné bezodkladne upraviť pomery strán sporu /resp. v mimosporovom konaní účastníkov konania/. Pred nariadením neodkladného opatrenia z takéhoto dôvodu súd predovšetkým zisťuje, či bola osvedčená existencia právneho vzťahu medzi účastníkmi, ktorá by si vyžadovala dočasnú úpravu, či táto dočasná úprava je potrebná, či v právnych vzťahoch medzi účastníkmi sa nevytvorí nenávratný stav a či sa neprimeraným spôsobom nezasahuje do právnych vzťahov medzi účastníkmi, t.j. či účastník nie je obmedzený spôsobom neprimeraným k povahe veci. V každom prípade je však nevyhnutné mať na zreteli, že sa jedná o dočasné opatrenie, trvajúce zásadne len do skončenia veci samej v dôsledku čoho právne vzťahy medzi účastníkmi definitívne nerieši. I keď predbežné opatrenie nie je konečným rozhodnutím a jeho účelom je iba dočasná úprava pomerov účastníkov neznamena to, že by bolo možné predbežné opatrenie nariadiť len na základe návrhu bez toho, aby boli aspoň osvedčené základné skutočnosti pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana a tiež musí byť osvedčené, že je tu nebezpečenstvo hroziacej ujmy. Predbežné opatrenie je procesným prostriedkom, ktorý slúži na poskytovanie rýchlej, efektívnej, ale zásadne len dočasnej úpravy vzťahov medzi účastníkmi konania.

10. V danej veci bola nepochybne osvedčená existencia právneho vzťahu medzi účastníkmi, keď maloleté deti M. a G. sú vnúčatami starých rodičov E. a K. O.. Návrhom na začatie konania vo veci samej podanom na súde prvej inštancie dňa 07.03.2017 sa starí rodičia domáhajú úpravy styku s maloletými deťmi, ktoré po tom, čo boli zverené do osobnej starostlivosti svojej matke a bol zakázaných styk s ich otcom, synom starých rodičov, sa prestali so starými rodičmi stýkať.

11. V konaní bolo zistené, že predbežným opatrením Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 04.05.2016 č.k. 7PPOm/1/2016-54 boli maloleté deti M. a G. zverené do osobnej starostlivosti matky. Rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 9P/78/2016-358 zo dňa 11.04.2018 boli okrem iného maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti matky. Súd styk otca s maloletými deťmi neupravil. Tento rozsudok bol potvrdený odvolacím súdom.

12. Zo znaleckého posudku č. 2/2017 znalkyne Mgr. Slávky Jašekovej, odbor klinická psychológia, odvetvie klinická psychológia detí a klinická psychológia dospelých zo dňa 30.04.2017, ktorý bol podaný v konaní Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom sp. zn. 9P/36/2016 vyplynulo, že maloletý M. hodnotil svoj vzťah k starým rodičom E. a K. O. v minulosti prevažne pozitívne, svoj pôvodne dobrý vzťah však pre konflikt rodičov a tým pod tlakom na polarizáciu vnímania rodičovských postáv bagatelizoval. Videnie otca ako zlého postupne presúval na celú jeho rodinu, teda aj starých rodičov. Ohľadne maloletej G. znalkyňa uviedla, že u tejto bol vzťah k starým rodičom v minulosti dobrý, aktuálne ich podobne ako postavu otca vytesňuje.

13. Ďalej bolo zistené, že maloleté deti M. a G. sa so starými rodičmi prestali stýkať niekedy v prvej polovici roku 2016. Po tom, čo starí rodičia podal na súd návrh na začatie konania vo veci samej o úpravu styku s maloletými deťmi sa uskutočnili tri stretnutia starých rodičov s maloletými deťmi z účasti psychologov z úradu kolízneho opatrovníka. Okrem toho sa starí rodičia s maloletými deťmi stretli niekoľkokrát aj mimo úradu kolízneho opatrovníka, napríklad náhodne v obchode, v kostole a

podobne. Zo správy kolízneho opatrovníka o šetrení v domácnosti matky maloletých detí dňa 14.12.2017 vyplynulo, že maloleté deti M. a G. odmietali styk so starými rodičmi z obavy, že títo sa budú škaredo vyjadrovať na adresu ich matky. Nakoniec maloletý M. navrhol, že ak by sa s nimi chceli starí rodičia stretnúť, navrhoval by stretnutia dvakrát v mesiaci po 4 hodiny v Starej Turej, za podmienok, že starí rodičia nebudú hovoriť o mame, na stretnutí nesmie byť prítomný otec, a starí rodičia nesmú vyťahovať minulosť. Podľa správy kolízneho opatrovníka zo dňa 21.11.2018 sa styk maloletých detí so starými rodičmi nerealizoval, dňa 16.11.2018 sa stretnutia u psychológa úradu kolízneho opatrovníka zúčastnili okrem rodičov maloletých detí, samotných maloletých detí aj starí rodičia. Zo správy psychológa z tohto stretnutia vyplynulo, že v rámci psychologického poradenstva maloletá G. prejavila záujem o kontakt so starými rodičmi a so stretnutím súhlasil aj maloletý M.. Maloletý M. uviedol, že má starých rodičov rád a rád sa s nimi stretne. Uvedomuje si, že starí rodičia sa budú snažiť jeho postoj k otcovi zmeniť a doplniť informácie z ich pohľadu na rodinnú situáciu. Podľa psychológa bolo stretnutie maloletých detí so starými rodičmi spojené obojstranne prevažne s pozitívnymi emóciami a je pravdepodobné, že v minulosti mali vybudovaný vzájomný vzťah, ktorý pretrval aj napriek približne dvojročnému prerušeniu vzájomného kontaktu. Maloletý M. si stanovil podmienku, že starí rodičia nebudú počas stretnutia hovoriť o rodičoch. Napriek tomu starí rodičia počas stretnutia verbalizovali svoj pohľad na rodinnú situáciu, polemizovali so skúsenosťami a rozhodnutiami oboch vnúčat. Maloletý M. po stretnutí zhrnul, že čakal, že to bude takto a možno ešte horšie, no napriek tomu sa so starými rodičmi stretávať chce.

14. Z ďalšej správy psychológa úradu kolízneho opatrovníka zo dňa 13.12.2018 vyplynulo, že v dňoch 07.12.2018 a 21.12.2018 sa v priestoroch úradu a za pomoci psychológa uskutočnili stretnutia starých rodičov s vnúčatami. Stretnutie naplánované na 11.01.2019 bolo presunuté z dôvodu hospitalizácie starej matky E. O. a neskôr pre jej trvajúcu hospitalizáciu zrušené. Podľa psychológa úradu kolízneho opatrovníka starí rodičia majú s vnúčatami vytvorený vzťah, zdieľajú spoločné spomienky, poznajú členov širšej rodiny a rodinných známych, správajú sa so vzájomným rešpektom a úctou. Na stretnutí 21.12.2018 odovzdali starí rodičia vnúčatám vianočné darčeky, ktoré boli starostlivo vybrané a odrážali potreby maloletých detí. Maloleté deti M. a G. majú podľa psychológa záujem o stretnutie so starými rodičmi, ale bez novej prítomnosti ich otca. Ďalej psychológ uviedol, že starí rodičia majú tendenciu vysvetľovať vnúčatám svoj pohľad na nedorozumenia, ktoré vznikli medzi rodičmi maloletých detí. V postupujúcich stretnutiach však možno vnímať, že táto tendencia stráca na intenzite a dokážu plnohodnotnejšie prežívať spoločne strávené chvíle.

15. Zo správy Referátu poradensko-psychologických služieb úradu kolízneho opatrovníka zo dňa 12.08.2019 vyplynulo, že referát poskytol psychologické poradenstvo matke maloletých detí, samotným maloletým deťom a aj ich starým rodičom s cieľom znovuoobnovenia vzájomných vzťahov starých rodičov a vnúčat. Pri konzultáciách s maloletými deťmi dňa 11.07.2019 tieto prejavili záujem o stretnutie so starými rodičmi, no vyjadrili obavy z novej návštevy otca, pokiaľ by stretnutia prebiehali v dome starých rodičov. Starí rodičia sa potom s vnúčatami stretli v priestoroch referátu v dňoch 12.07.2019, 18.07.2019 a 26.07.2019. Počas stretnutí bola badateľná vytvorená vzájomná vzťahová väzba maloletých a starých rodičov. Prvé stretnutie bolo sprevádzané emóciami a objasňovaním a overovaním si informácií u detí zo strany starých rodičov. Starí rodičia sa zaujímali o záujmy vnúčat, o ich školské výsledky, krúžky a plány na prázdniny. Po stretnutí boli starí rodičia dôrazne upozornení na nevhodnosť vyjadrovania negatívnych výrokov smerom k aktuálnej rodinnej situácii. Počas druhého stretnutia aj napriek upozorneniam negatívne vyjadrovanie smerom k matke maloletých detí a k aktuálnemu rodinnému prostrediu pokračovalo, maloleté deti verbalizovali ako im je nepríjemné počúvanie týchto informácií, ich názor však starí rodičia nerešpektovali v dostatočnej miere. Napriek ich snahe o vyhýbanie sa hodnoteniu aktuálnej situácie, sa k týmto témam opätovne vracali a spochybňovali vyjadrované názory detí. Po treťom stretnutí ponúkol referát starým rodičom možnosť spoločnej konzultácie na obnovu komunikácie matky maloletých detí a starých rodičov, čo však starí rodičia odmietli. Napriek tomu bolo na žiadosť matky maloletých detí na konci tretieho stretnutia zrealizované krátke spoločné stretnutie, ktoré však bolo predčasne ukončené z dôvodu, že matka maloletých detí podávala informácie nesúvisiace s konaním o úprave styku detí a starých rodičov. Následne sa deti vyjadrili, že pokiaľ má stretávanie takto prebiehať nemajú záujem absolvovať ponúknuté štvrté stretnutie. Maloletá G. sa po treťom stretnutí vyjadrila, že sa so starými rodičmi stretávať nechce, keďže „stále nadávajú na rodičov“ (matku a jej manžela pána M.). Maloletý M. sa vyjadril: „stále si melú svoje, nechcem, aby to určoval súd, nech mi zavolajú. Nikto ma na Paprad' nedostane.“ V rámci hľadania vzájomnej dohody sa všetci zúčastnení zhodli, že ponúknuté 4. stretnutie neprebehne na pôde referátu, ale starí rodičia budú kontaktovať maloletého M. ohľadom stretnutia v Starej Turej v neutrálnom prostredí (cukráreň, zmrzlina). Dňa 9.8.2019 sa na podnet starej matky uskutočnilo stretnutie v Starej Turej v

trvaní okolo hodiny. Stretnutia sa zúčastnil len maloletý M., nakoľko maloletá G. odmietla prísť na stretnutie. M. vyjadril spokojnosť: " takto by tie stretnutia mohli prebiehať". Podľa záverov referátu priebeh stretnutí sprevádzalo množstvo emócií, je badateľný vytvorený vzťah detí a starých rodičov, ktorý je žiaľ výrazne poznačený nevyriešenými konfliktami starých rodičov a rodičov a taktiež časovým prerušením vzájomného kontaktu. Bolo by vhodné absolvovanie individuálnej psychoterapie všetkých zúčastnených zameranej na zvládnutie dlhotrvajúcej záťažovej situácie, v ktorej najviac trpia maloleté deti. V prípade ak súd rozhodne o stretávaní s deťmi v domácom prostredí starých rodičov odporúča referát jasne stanovené podmienky kontaktu starých rodičov a maloletých detí s dôrazom na momentálne obavy oboch detí z prípadnej návštevy otca. Ďalšou možnosťou na zváženie by mohlo byť pokračovanie v stretávaní za prítomnosti psychológa v Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie.

16. K uvedenej správe referátu starí rodičia dňa 12.08.2019 písomne prehlásili, že sa chcú s vnúčatami stretávať na mieste a za podmienok, ktoré určí súd, aby ich presvedčili, že ich majú radi a že im na nich záleží. Zároveň sa zaviazali zdržať sa akýchkoľvek vyjadrení na matku maloletých detí a jej manžela.

17. Podľa správ Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie Myjava zo dňa 13.08.2019 a 21.08.2019, psychológ centra z iniciatívy matky maloletých detí vyšetril maloletého M. i maloletú G.. Maloletý M. uviedol, že sa stretávaniu so starými rodičmi po niekoľkoročnej absencii akéhokoľvek kontaktu sprvu nebránil, ale po pár spoločných rozhovoroch nadobudol presvedčenie, že stretnutia nenapĺňajú svoj účel rozvoja vzťahu starý rodič - vnúča. Napriek ráznemu odmietaniu z jeho strany majú starí rodičia sklon neustále na stretnutiach otvárať témy rodinných nezhôd z minulosti, jeho otca, osočovania matky, čo následne vyústi do sporu a jeho frustrácie, hnevu a bezradnosti. Aktuálne je nastavený na rázne odmietnutie akéhokoľvek kontaktu so starými rodičmi, v ktorom kontakte sa cíti ohrozené. Psychológ usudzuje na existenciu rizika retraumatizácie maloletého a predpokladá, že prípadné nátlakové „nariadenie zhora“ na zotrvanie v kontakte so starými rodičmi bude pôsobiť kontraproduktívne. U malotej G. potom psychológ zistil, že na starých rodičov má rovnako ako brat pozitívne spomienky, ale spôsob, ktorým sa snažia bagatelizovať, či potláčať jej skúsenosti s otcom ju dráždi. Vníma ho ako nerešpektujúci a devalvujúci vzhľadom k svojej osobe a vzdáva ju to od starých rodičov. Maloletá vie jasne vyjadriť svoj postoj, aktuálne nemá spracované svoje minulé zážitky, čím sa výrazne znižuje možnosť byť otvorená voči možnosti znovuoobnovenia vzťahu so starými rodičmi. Identifikácia s pocitmi a názormi mamy je u malotej výrazná, čo je vzhľadom k jej skúsenostiam a veku pochopiteľné. Odmieta návštevy na Papradi, nakoľko je toto miesto spojené s negatívnymi spomienkami, čo by mohlo viesť podľa psychológa k jej destabilizácii. Potrebuje cítiť slobodu v rozhodovaní, v opačnom prípade by stretávanie mohlo byť kontraproduktívne a viesť k zhoršeniu vzájomných vzťahov.

18. Posúdením zhora uvedených skutočností dospel aj odvolací súd tak ako súd prvej inštancie k záveru, že v danom prípade bola osvedčená potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov neodkladným opatrením, ktorým by sa upravil styk maloletých detí M. a G. s ich starými rodičmi E. a K. O..

19. Podľa odvolacieho súdu v správnom vývoji maloletých detí majú nezanedbateľné miesto aj starí rodičia. Starí rodičia sú súčasťou identity dieťaťa. Spája ich genetické puto, ktoré neprestane fungovať len preto, že sa rodičia detí rozídu. Deti potrebujú poznať svojich starých rodičov, stretávať sa s nimi. Starší ľudia a deti sú si mentálne a osobnostne bližšie, v prítomnosti rodičov sú deti nútené svoje správanie kontrolovať a potláčať, zatiaľ čo v prítomnosti starých rodičov nie. Starí rodičia predstavujú pre deti akési útočisko v neistote a chaose, ktoré možno prežívajú. Ak dieťa pozná svoju rodinnú históriu, rodokmeň, pozná vzťahy v rodine a rodinných príslušníkov, vie si lepšie uvedomiť a kontrolovať vlastný život. Lepšie a hlbšie poznanie rodiny a rodinných vzťahov pomáha deťom vidieť svoju rodinu v pozitívnejšom svetle. Práve uvedené skutočnosti treba mať na zreteli pri rozhodovaní o styku starých rodičov s vnúčatami a preto aj v zásade platí, že styk maloletých detí s ich starými rodičmi je v najlepšom záujme maloletých detí.

20. V danej veci bolo v konaní osvedčené, že maloleté deti sa so starými rodičmi prakticky nestretávajú od polovice roku 2016, kedy boli maloleté deti zverené do výlučnej osobnej starostlivosti matky. Napriek viacročnému prerušenému kontaktu si maloleté deti uchovali na svojich starých rodičov pozitívne spomienky, existuje stále medzi nimi vzájomná vzťahová väzba a maloleté deti boli ochotné sa so starými rodičmi opäť začať stretávať. Za účasti psychológov úradu kolízneho opatrovníka sa uskutočnilo niekoľko stretnutí medzi maloletými deťmi a starými rodičmi /3 stretnutia v mesiacoch 11 a 12/ 2018 a 4 stretnutia v mesiacoch 7 a 8/2019/ a psychológ úradu kolízneho opatrovníka zaznamenal, že sa

zúčastnení pri stretnutí správali so vzájomným rešpektom a úctou. Dobrovoľné stretnutia medzi starými rodičmi a maloletými deťmi boli za minulú dobu skôr náhodné /obchod, kostol, a podobne/.

21. Bolo tiež zistené, že pri niektorých z týchto stretnutí starí rodičia napriek predchádzajúcemu poučeniu zo strany psychológa otvárali témy pre maloleté deti neprijemné /otec detí, rodinné problémy z minulosti, osočovanie matky detí/, čo nakoniec viedlo k tomu, že maloleté deti na poslednom spoločnom stretnutí 26.07.2019 nemali záujem absolvovať so starými rodičmi ďalšie stretnutie. Takýto spôsob vedenia stretnutí so starými rodičmi by mohol podľa psychológa Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie Myjava maloleté deti traumatizovať a nakoniec pôsobiť kontraproduktívne.

22. Odvolací súd však musí poukázať na niekoľko skutočností, na základe ktorých sa domnieva, že stretnutia maloletých detí M. a G. so starými rodičmi by mali naďalej prebiehať a budú v záujme týchto maloletých detí. Po stretnutiach v roku 2018 psychológ úradu kolízneho opatrovníka vnímal, že tendencia starých rodičov vysvetľovať vnúčatám svoj pohľad na minulé rodinné nedorozumenia stráca na intenzite a zúčastnený dokáže plnohodnotnejšie prežívať spoločne strávené chvíle. Aj maloletý M. sa po týchto stretnutiach vyjadril tak, že čakal, že starí rodičia budú na stretnutiach verbalizovať svoj pohľad na rodinnú situáciu, polemizovať so skúsenosťami a rozhodnutiami detí, ale napriek tomu sa so starými rodičmi stretávať chce. Maloletý M. po poslednom stretnutí so starými rodičmi dňa 09.08.2019 sa vyjadril, že takto by stretnutia mohli prebiehať. Nakoniec aj obavy maloletých detí zo stretnutia so starými rodičmi boli vo veľkej miere spojené s tým, že by sa museli so starými rodičmi stretávať v ich domácnosti na Papradi, kde by mohlo prísť aj k stretnutiu s ich otcom, ktorého odmietajú.

23. Ďalej odvolací súd musí uviesť, že ak maloleté deti M. a G. odmietali ďalšie stretnutia so starými rodičmi bolo to nepochybne pod vplyvom toho, že starí rodičia na nich otvárali pre deti neprijemné témy, prípadne osočovali ich matku. Odvolací súd sa však nemôže ubrániť dojmu, že postoj maloletých detí k stretávaniu starých rodičov je ovplyvnený aj ich matkou. Maloletý M. sa so starými rodičmi stretol dňa 09.08.2019 v Starej Turej, bez prítomnosti psychológa úradu kolízneho opatrovníka, a po stretnutí vyjadril spokojnosť, že takto by stretnutia mohli prebiehať. Už o tri dni, 13.08.2019, ale matka maloletého doviedla na vyšetrenie do Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie Myjava, kde bolo zistené, že je aktuálne nastavený na rázne odmietnutie akéhokoľvek kontaktu so starými rodičmi. U maloletej G. potom psychológ centra po vyšetrení, ktorého predmetom bolo posúdenie stretávania sa maloletej so starými rodičmi, konštatoval výraznú identifikáciu maloletej G. s pocitmi a názormi matky.

24. Po posúdení všetkých uvedených skutočností dospel odvolací súd k záveru, že stretávanie sa maloletých M. a G. so starými rodičmi E. a K. O. na dobrovoľnej báze nebude realizované, pričom takýto styk je za určitých podmienok v najlepšom záujme maloletých detí. Bolo preto dôvodné upraviť pomery zúčastnených neodkladným opatrením, ktoré upraví styk maloletých detí so starými rodičmi, pričom tento bude prebiehať na neutrálnom území v Centre pre deti a rodiny Myjava, pracovisko Klčové, tak aby maloleté deti nemuseli mať obavu s neželaného styku s ich otcom. Zároveň bude stretnutie prebiehať za účasti psychológa a sociálneho pracovníka centra, ktorí budú viesť priebeh stretnutia usmerniť tak, aby starí rodičia neotvárali pre deti neprijemné témy, či neosočovali ich matku. Títo budú viesť tiež vyhodnotiť prínos stretnutí pre maloleté deti a v prípade, že by stretnutia z nejakého dôvodu mohli viesť k negatívnemu vplyvu na zdravý psychický vývin maloletých detí, môžu žiadať cestou kolízneho opatrovníka o úpravu neodkladného opatrenia alebo jeho zrušenie.

25. Odvolací súd z uvedených dôvodov napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne.

26. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok, ďalej len „CMP“).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie u súdneho exekútora podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia u miestne príslušného súdu podľa CMP.

Rozhodnutie o peňažnej povinnosti vo vzťahu k maloleťému možno vykonať cestou exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov a to exekúciou zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, prikázaním pohľadávky, prikázaním pohľadávky z účtu v banke, prikázaním iných peňažných pohľadávok, postihnutím iných majetkových práv, exekúciou na obchodný podiel, predajom hnutelných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.

Rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloleťého, styk s maloleťým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloleťému možno vykonať cestou súdneho výkonu rozhodnutia podľa CMP a to odňatím maloleťému tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a odovzdaním tomu, komu bol podľa rozhodnutia zverený, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloleťým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloleťého prevziať.